

(NASTVAK SA 2. STR.)

poezija Belgije

Gazda

On koji je htio svoje parče zemlje
Sada ga ima za sebe samog
U svom pokrovu
U grobnici.
A to je bila njegova želja, njegova vera,
njegova sreća

Bio je zadovoljan sobom
Svojom noći
I svojim smradom

Živi nemaju pravo da veruju
da treba se zadavati
U raščlanjavanju
Svog vlastitog života.

Eto mog čoveka u svojoj zemlji
Prileg'o k'o kralj
Što ograničava svoj izbor
na cveću od slakla

Da li je njemu sada dobro
Da pokrštava zadušnice
zvona i kretanje
crnih propovedi?

Kada se vratiš iz rata
otići ćemo srce moje,
Moj ljubavniče nemoj okasni!
otvori vrata i reci: „evo me“.

Kada se vratiš iz rata
moj ljubavniče nemoj okasni!
Ne slušaj ni sestru ni majku.
Moj korak će ići uporedo sa tvojim
Kada se vratiš iz rata.

Podvuci mene pod vres
moj ljubavniče koji se vraćaš
Cveće će biti naš ležaj
(od gladi i od ljubavi srce mi kuca)
Cveće će biti naš ležaj
a prosute zvezde naš krov.

Od sva tri momka biću ja majka.
Ljubavniče poljubi me
Kada se vratiš iz rata

Od sva tri momka biću ja majka.
Sinovi izišli iz tvojih očiju, sinovi tvojih ruku.
Oni će biti jaki kao i ti
a u krevetu svaki će od njih
samo o tebi sanjati.

Sa tornja zvone sva zvona kraj rata,
Ljubavniče, zašto se ne vraćaš?
Moj ljubavniče je pod zemljom,
a moje srce neka crkne.
Moj ljubavniče je pod zemljom.

Preveli sa francuskog: Florent CORBISIER
Marsel Božan i
Milan Topolovački.

„Nacionalnim manjinama u Jugoslaviji obezbeđuje se sva nacionalna prava“. (Odluka II Zasedanje Avnoja, to izgradnji Jugoslavije na federativnom principu; tačka 4).

„Nacionalne manjine uživaju u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji sva prava i zaštitu svog kulturnog razvika i slobodne upotrebe svoga jezika“. (Ustav FNRJ gl. III član 19).

Prema popisu stanovništva od 1953 u Vojvodini živi 1.713.905 stanovnika pripadnika dvadeset nacionalnosti i to:

Srba 876.465 ili 51,13%, Mađjara 435.849 ili 25,42%, Hrvata 128.043 ili 7,47%, Slovaka 72.861 ili 4,25%, Rumuna 57.407 ili 3,34%, Rusina 20.936 ili 1,22%, Crnogoraca 31.061, Makedonaca 11.465 Slovenaca 6081, Neopredeljenih 10742, Ostalih 62.995.

(Sr. „Vojvodina novi srezovi i opštine“, izd. Dnevnik 1956, str. 30, tabela 2).

Mislim da se iz ovog može zaključiti da Vojvodina nije samo srpska. Ona je autonomna pokrajina u okviru NRS, što ima svoga razloga radi nacionalne šarolikosti stanovništva i jednog sasvim specifičnog društveno-istoriskog i kulturnog razvika.

Sve te nacionalnosti imaju svoju narodnu a i umetničku poeziju, o kojoj je, nadam se, čuo i Borislav Mihajlović. No, kako kažu stari Latini: „Repetitio mater studiorum est“.

Kupusine, Bogojeva, Doroslove i severnog Banata.

Pesnici Rusini: 1. Dr. Gabor Kastelnik, ciklus pesama posvećen selu „3 mojoho valahu“ i pesma „Bačko moja Bačko“... i pesma u narodu. 2. Mitro Nadj, sa socijalnom poezijom. 3. Kočiš Evgen. 4. Kovač Mihailo, pesme o sremskom selu. 5. Jaša Bakov. 6. Gabor Nadj. 7. Fejsa Janko.

Pesnici Rumuni: 1. Flora Radu. 2. Florika Stefan. 3. Jon Balan. 4. Mihaj Avramesku. 5. Jonel Miloš. 6. Jon Markovićan i dr.

Od pesnika Slovaka mogu se nabrojati: 1. Bohuš Paljo Sabo. 2. Šubrov Stejan Valent. 3. Ferko Andrej. 4. Mučal Juraj. 5. Labat Jan i dr.

Narodna poezija Rusina, Slovaka, Mađjara, Hrvata, Rumuna može i mora da nadje svoje mesto pored srpske u jednoj istinskoj poetskoj panorami Vojvodine.

Srpska narodna poezija koju smo videli na „Poetskoj panorami

bin, Jovan Popović, Slavko Njagulj, Stevan Tomić, i dr.

Sigurno je jedno, da je „Poetska panorama Vojvodine“, kako ju je napravio Borislav Mihajlović, odbrana velikog srpskog stvaralaštva sa njegovih malogradjanskih bastiona a odavde do čistokrvnog šovinizma priliko je blizu. Toj malogradjanskoj platformi odgovara „srpska“ „uštirkana“ i „naparflimisana“ Vojvodina porcelanskih osmeha sa pozornice Srpskog narodnog pozorišta, a ne Vojvodina u klasičnim, socijalnim, nacionalnim i političkim odnosima od 18 v. do savremenika.

Za publiku našu velikosrpsku malo i vekogradjansku svečarsku i troparsku ostvario je Borislav Mihajlović preko Srpskog narodnog pozorišta Poetsku panoramu srpske Vojvodine, i to danas, verovali ili ne? godine 1956, Novembra dvadesetdevetog!!!

Aleksandar FORŠKOVIĆ

BERNAR BIFE

MLADIĆ

O Vojvodini pevali su pesnici Mađjari, Rusini, Slovaci, Rumuni, Hrvati i Srbi. Evo nekoliko imena:

Pesnici Mađjari: Kostolanji Deže, iz Subotice, umro 1936 u Budimpešti, tekstovi o Palicu „Jezero“.

Između dva rata:
1. Latak Istvan — izrazito socijalni pesnik.

2. Somodji Pal — izrazito socijalni pesnik — uže, radnički pesnik: posle kraha Komune živi jedno vreme u Subotici; zatim odlazi u SSSR, gde je, izgleda, likvidiran.

3. Čepe Imre, poljoprivredni radnik — izrazito socijalni pesnik.

4. Debrecent Jožef, tekstovi o Vojvodini.

5. Gal Lasio, sa tekstovima o Vojvodini i socijalnim temama. Posle II svetskog rata deluju svi ovi pesnici, sem Somodji Pala, a pored tih treba još navesti: Feher Ferenc, Ač Karolja, Zakanj Antal, Galamb Janoš, i dr.

Mađjarske narodne pesme sa socijalnom tematikom iz okoline

Vojvodine* Borislava Mihajlovića mogla bi da bude zastupljena i sa nekim socijalnim motivima na pr: „Pesma o doobi pašnjaka“ (objavio Arpad Lebl u „zborniku dokumenata o socijalističkom i radničkom pokretu Vojvodine“). Šalajke i poskočice iz okoline Kumana i Melanaca štošta bi rekli i Borislavu Mihajloviću.

Poetska panorama srpske Vojvodine Borislava Mihajlovića ne bi delovala socijalno tako anemično, ne bi bila naparflimisana malogradjanka do se setio, ili, on, uopšte ne želi, da se seća da su u Vojvodini i o Vojvodini pisali i delovali: Vladimir Kolarov — Koča („Žetva“, „Fragment“, „Reči za moju drugaricu“, „Govorim reči u redovima“), prvi vojvodjanski pesnik koji je u ljubavnu liriku uneo i društvene odnose, Vitomir Jovanović („Pozdrav Vojvodini“, „Vihor“, „Dilema“ i dr.), Zarko Vasiljević (ne onako kako je zastupljen u Panorami), Nenad Mitrov, Bogdan Čiplić „Pesme za Vojvodinu“. Dušan Jerkov, Stevan Ba-

MESEČNIK ZA KULTURU I UMETNOST / GODINA II, BROJ 10-11(16-17) ODGOVORNI UREDNIK: FLORIKA ŠTEFAN, UREDNICI: DEJAN POZANOVIĆ, NANDOR MAJOR, DRAŠKO REDJEP, IVAN HOROVIĆ I FLORIKA ŠTEFAN ESTETSKO - TEHNIČKA OPREMA: IVAN HOROVIĆ VINJETE: BOGDANKA POZANOVIĆ, LIST IZDAJE „PROGRES“, NOVI SAD, MAKSIMA GORKOG BROJ 20 TERUČI RACUN KOD NARODNE BANKE 900-T-514. SLOG I ŠTAMPA: ŠTAMPARIJA „ZVEZDA“, VRBAS REDAKCIJA I ADMINISTRACIJA: NOVI SAD, MAKSIMA GORKOG BROJ 20 CENA PRIMERKA 30.- DIN. GOD. PRETPLATA 200.- DIN.